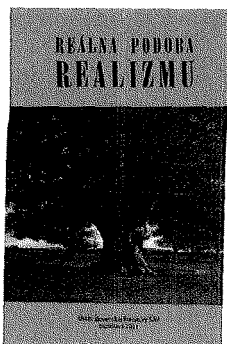

FIGULI, Margita: *Výber z diela*. Výber zostavil, texty revidoval, komentáre, vysvetlivky, kalendárium života a diela a doslov napísal Milan Šútovec. Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2011. 496 s. ISBN 978-80-8101-495-6.

Slovenskú literatúru tridsiatych a štyridsiatych rokov 20. storočia charakterizuje generačné úsilie mladších slovenských literátov o nový pohľad na človeka a jeho životný svet a o rekonštrukciu a modernizáciu tvárnych a významových vlastností prózy. Išlo o umelecké hľadanie – ale aj vysvetľovanie – skrytých motivácií a zdrojov impulzívneho konania, iracionálnych skutkov, silných vášní (a z toho všetkého vyvierajúcich konfliktov) cez akoby genetické, avšak spravidla mýticky interpretované faktory „vnútornej prírody“ v človeku. Umelecké výsledky tohto úsilia sa stali známymi pod označením lyrizovaná próza, neskôr aj pod súhrnným pomenovaním próza naturizmu. Jeho súčasťou je aj dielo Margity Figuli (1909 – 1995), výber z neho edične pripravil Milan Šútovec. Jadro edície tvoria zbierka poviedok a noviel *Pokúšenie* z roku 1937, ktorá poskytla netradičný pohľad na svet z hľadiska „milujúcich žien“, a pôvodná verzia romantického príbehu vernej, avšak ťažko skúšanej lásky *Tri gaštanové kone* z roku 1940. Ďalšie poviedky a novely výberu kompletizujú ponuku textov, ktoré sa už za života autorky stali súčasťou klasického dedičstva modernej slovenskej prózy a jedným zo stavebných kameňov slovenského literárneho kánonu. Edíciu dopĺňajú autorkine úvahy, ukážky z publicistiky a rozhovory, ako aj kritické ohlasy tvorby Margity Figuli, komentáre, vysvetlivky, kalendárium života a diela, obrazová príloha a doslov editora.

MIKULOVÁ, Marcela – TARANENKOVÁ, Ivana (ed.): *Reálna podoba realizmu*. Bratislava : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2011. 236 s. ISBN 978-80-88746-17-1.

Literárnohistorický a literárnoteoretický výklad realizmu bol celé desaťročia v domácom výskume poznamenaný koncepciou panrealizmu, ktorá znemožňovala objektívny pohľad na jednotlivé literárne a kultúrne výkony tohto obdobia. Dnes – podobne ako sa to udialo v prístupe k ostatným dejinným obdobiam slovenskej literatúry – nadišiel čas na odbornú kritickú reflexiu aj tohto literárnoestetického smeru, doteraz vari najviac poznačeného stereotypnými obrazmi. Publikácia prináša štúdie slovenských a českých literárnych vedcov a jej zámerom je s využitím najnovších metodologických impulzov obnoviť diskusiu o realizme a v slovenskom a českom literárnohistorickom a literárnoteoretickom kontexte rekonštruovať jeho reálnu podobu.